

Umhverfis- og auðlindaráðuneyti
Skuggasundi 1
101 Reykjavík

Reykjavík, 16. apríl 2021

Efni: Umsögn um drög reglugerðum um viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir

Samtök iðnaðarins (hér eftir „SI“ eða „**samtökin**“) vísa til máls nr. 88/2021, og birt er á samráðsgátt Stjórnarráðsins, þar sem kynnt eru til umsagnar drög að nýrri reglugerð um viðskiptakerfi Evrópusambandsins með losunarheimildir. Jafnframt vísast hér til tengdra mála nr. 89/2021 og 90/2021. Fram kemur í umfjöllun um mál nr. 88/2021 að lagt er til að gefin verði út ný reglugerð þar sem teknar eru inn jafnt breytingar sem gerðar hafi verið á regluverki loftslagsmála, jafnt hér á landi og vettvangi EES-samningsins, sem og breytingar sem eru núna til umfjöllunar á vettvangi Alþingis. Jafnframt er lagt til að eldri reglugerðir sama efnis verði felldar úr gildi.

Hvað þær breytingar sem lagðar eru til í þessu máli, og tengdum málum, og sækja stoðir í samþykktar breytingar á regluverki loftslagsmála gera SI ekki sérstakar athugasemdir að svo miklu leyti sem þær rúmast innan þeirra heimilda sem lagagrundvöllur er fyrir. Hins vegar telja SI mikilvægt að aðrar frekari breytingar, og sækja stoðir í frumvarp það sem enn er til umfjöllunar á Alþingi, bíði endanlegrar niðurstöðu þess máls áður en þær eru innleiddar í boðuðum reglugerðum.

Að gefnu tilefni óska SI einnig eftir að koma á framfæri tveimur almennum athugasemdum hvað varðar regluverk loftslagsmála.

Fyrir það fyrsta sakna SI þess að ekki séu lagðar til breytingar er viðkemur starfsemi og hlutverki Loftslagssjóðs hvað varðar fjármögnun sjóðsins og úthlutun á þeim tekjum sem greiddar eru af hérlendum fyrirtækjum inn í þann sjóð. SI benda á að áætla má að kostnaður íslenskra málmframleiðenda af kaupum losunarheimilda nemi yfir milljarði miðað við meðalverð losunarheimilda árið 2020, en það hækkaði verulega í ársbyrjun 2021. Voru tekjur íslenska ríkisins af ETS-kerfinu um 1,3 milljarða árið 2020 og munu aukast samhliða hækkandi verði á losunarheimildum. Hækkandi gjöld hamlu samkeppnishæfni íslenskra málmframleiðenda enda eru slík gjöld hverfandi utan Evrópu. Í ríkjum ESB renna tekjurnar til verkefna sem ætlað er að draga úr losun, en tekjur íslenska ríkisins eru ekki eyrnamerktað slíkum verkefnum. Tryggja þarf að tekjur sem renna í ETS-kerfið verði nýttar í þróun og uppbyggingu á umhverfisvænum lausnum í málmframleiðslu, s.s. í gegnum Loftslagssjóð sem hefur að meginstefnu til verið ófjármagnaður hingað til. SI telja úrbóta þörf á starfsemi sjóðsins og framkvæmd hans til að tryggja að greiðslur inn í ETS-kerfi renni aftur til fyrirtækja í þeirri vegferð að styðja við hérlend verkefni og markmið um að draga úr losun.

Í öðru lagi benda SI á að samtökunum hafa undanfarið borist ábendingar félagsmanna um ýmsa ágalla er varða stjórnsýslu loftslagsmála og samskipti hérlendra ábyrgðaraðila málaflokksins við erlenda aðila vegna úthlutunar á losunarheimildum. Samkvæmt þeim upplýsingum hefur gengið illa fyrir fyrirtæki að fá svör og staðfestingar hvað varðar þær heimildir sem greitt hefur verið fyrir. Hefur slíkt tómlæti upplýsing skapað verulega óvissu um starfsemi fyrirtækja sem nýta slíkar heimildir í sínum rekstri en sannarlega er um að

ræða eina grundvallarforsendu í starfsemi þessara aðila. Ítrekast að einnig er um að ræða veruleg fjárútlát fyrirtækja sem munu aukast til muna samhliða hækkun á verði fyrir þær heimildir. Hafa fyrirtæki því verið í óvissu um endanlega staðfestingu á þeim heimildum sem greitt hefur verið fyrir og samkvæmt upplýsingum frá aðildarfyrirtækjum SI hefur gengið illa að fá svör frá Umhverfisstofnun um stöðu þeirra mála eða staðfestingu á þeim kaupum.

Í ljósi þessa telja SI mikilvægt að tekið verði til skoðunar að útfæra nánar í boðuðum reglugerðum hlutverk og ábyrgð héraðs stjórnsýslustofnana er viðkemur staðfestingu á slíkum heimildum, samskipti við erlenda aðila, miðlun upplýsinga, endurkröfu og/eða -greiðslu heimilda og önnur atriði sem mikilvægt er að sé hafið upp yfir allan vafa og skýr ábyrgð sé á.

SI gera að öðru leyti ekki frekari athugasemdir um mál þetta að svo stöddu máli. Er framangreindum ábendingum hér með komið á framfæri við umhverfis- og auðlindaráðuneyti.

Virðingarfyllst,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Lára M. K. Ólafsson', is written over a horizontal line.

Lára M. K. Ólafsson,
sérfræðingur á sviði umhverfis- og orkumála